

Comisia Europeana: Statele membre au primit aproape 225 de miliarde de euro din fondurile Mecanismului de redresare si rezilienta

Comisia Europeana estimeaza ca aproximativ jumatate din cresterea preconizata a investitiilor publice între 2019 si 2025 rezulta din investitii finantate de la bugetul UE, în special prin intermediul Mecanismului de redresare si rezilienta (MRR), statele membre primind deja aproape 225 de miliarde de euro din fondurile MRR, potrivit unui comunicat al Executivului comunitar, dat miercuri publicitatii.

Conform documentului, CE a prezentat miercuri o evaluare la jumatatea perioadei de aplicare a Mecanismului de redresare si rezilienta, instrumentul de redresare al UE aflat în centrul planului de 800 de miliarde de euro NextGenerationEU (NGEU).

MRR, un instrument fara precedent din perspectiva amplitudinii si ambitiei, a fost instituit în februarie 2021 si are dublul obiectiv de a ajuta statele membre sa se redreseze în urma pandemiei de COVID-19 si de a consolida rezilienta acestora, facând economiile si societatile noastre mai verzi, mai digitale si mai competitive. Pe scurt, mai pregatite pentru viitor. Mecanismul a fost, de asemenea, vital pentru abordarea provocarilor urgente, cum ar fi impactul în lant al razboiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei.

În planurile lor de redresare si rezilienta, statele membre au conceput reforme si investitii în conformitate cu prioritatile UE în materie de politici verzi, digitale si sociale adaptate pentru a aborda provocarile nationale identificate în cadrul semestrului european prin intermediul recomandarilor specifice fiecarei tari.

Statele membre pun în aplicare agendele de reforme si de investitii incluse în planurile nationale. Pâna la sfârșitul anului 2023, Comisia a evaluat ca fiind atinse în mod satisfactor peste 1.150 de jaloane si tinte. Realizarea acestor etape în punerea în aplicare a reformelor si a investitiilor a condus la schimbari pozitive si la rezultate tangibile pe teren.

Cu ajutorul MRR, de exemplu, s-au facut economii de peste 28 de milioane de megawati-ora (MWh) în consumul de energie. Peste 5,6 milioane de gospodarii suplimentare au în prezent acces la internet prin intermediul retelelor de foarte mare capacitate si aproape 9 milioane de persoane au beneficiat de masuri de protectie împotriva dezastrelor legate de clima, cum ar fi inundatiile si incendiile de paduri.

Statele membre au primit deja aproape 225 de miliarde de euro din fondurile MRR. 67 miliarde de euro s-au platit cu titlu de prefinantare pentru a demara realizarea reformelor si a investitiilor si pentru a atenua initial impactul pe termen scurt al crizei provocate de pandemia de COVID-19 si ulterior impactul crizei energetice asupra bugetelor statelor membre.

Comisia estimeaza ca aproximativ jumatate din cresterea preconizata a investitiilor publice între 2019 si 2025 rezulta din investitii finantate de la bugetul UE, în special prin intermediul MRR. Spre deosebire de crizele anterioare, investitiile publice în Europa s-au majorat în timpul pandemiei de COVID-19 si al crizei energetice subsecvente, de la 3% în 2019 la 3,3% în 2023. În 2024, se preconizeaza ca investitiile publice vor atinge 3,4% din PIB.

Majoritatea planurilor au fost pregatite rapid în 2021, deschizând calea pentru prefinantari substantiale, iar punerea în aplicare pe teren a început prompt. Activitatea economica a revenit la nivelurile anterioare pandemiei, iar somajul a scazut la niveluri record, de aproximativ 6%. Modelarea economica a Comisiei sugereaza ca NGEU are potentialul de a creste PIB-ul real al UE cu pâna la 1,4% în 2026, în comparatie cu scenariul în care acest program nu ar fi fost aplicat. Aceste rezultate nu includ impactul semnificativ pe care se preconizeaza ca îl vor

avea reformele incluse în planurile de redresare, de stimulare a creșterii, întrucât acest impact se va manifesta pe termen lung. Se preconizează ca rata de ocupare a forței de muncă în UE va crește cu până la 0,8% pe termen scurt.

Până la sfârșitul anului 2023, Consiliul a aprobat revizuirile tuturor celor 27 de planuri pentru a maximiza impactul acestora într-un context în schimbare. Planurile au fost actualizate pentru a contribui la abordarea creșterii prețurilor la energie în urma războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, a inflației ridicate și a perturbărilor lanțului de aprovizionare. Grecia, Slovenia și Croația și-au actualizat, de asemenea, planurile pentru ca acestea să contribuie la combaterea dezastrelor naturale, care - pe lângă suferința umană provocată - au îngreunat punerea în aplicare a anumitor reforme și investiții.

Aceste actualizări au marit considerabil volumul sprijinului acordat de UE economiilor noastre, cu aproape 150 de miliarde de euro. Din această sumă s-au făcut alocări pentru 23 de capitole privind REPowerEU, iar 125,5 miliarde de euro s-au acordat sub forma de împrumuturi suplimentare. În total, se preconizează ca MRR va injecta în economiile noastre un sprijin financiar în valoare de 650 de miliarde de euro.

Statele membre au utilizat MRR pentru a realiza progrese semnificative în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări emise în contextul semestrului european. Natura bazată pe performanță a MRR, în care plata fondurilor UE este condiționată de îndeplinirea jaloanelor și a tintelor convenite, și-a dovedit capacitatea de a stimula realizarea reformelor îndelung așteptate într-o gamă largă de domenii de politică, în special pentru a sprijini tranziția verde și cea digitală și pentru a îmbunătăți reziliența socială și instituțională. Mai mult, odată cu punerea în aplicare a capitolelor privind REPowerEU, se preconizează o accelerare a procedurilor de planificare și de autorizare, în special pentru proiectele privind energia din surse regenerabile și eficiența energetică.

Ponderea recomandărilor specifice fiecărei țări pentru perioada 2019-2020 cu privire la care statele membre au realizat cel puțin "unele progrese" a crescut între 2021 și 2023 de la 52% la 69%. Aceasta reprezintă o îmbunătățire semnificativă în comparație cu anii precedenți.

MRR este un instrument-cheie pentru accelerarea tranziției verzi a UE. Toate statele membre au depășit tinta de 37% privind obiectivele climatice, unele state membre dedicând peste 50% din finanțarea totală agendei verzi. În plus, MRR sprijină politicile sociale și de ocupare a forței de muncă, contribuind la o tranziție verde echitabilă.

Prin intermediul capitolelor privind REPowerEU din planurile de redresare, o sumă suplimentară de 60 de miliarde de euro din fondurile MRR va fi dedicată tranziției verzi. Acest lucru va contribui la efectuarea de economii de energie, la accelerarea producției de energie curată și la diversificarea aprovizionării cu energie a UE, promovându-se, de asemenea, creșterea capacității de producție a industriei cu zero emisii nete.

Revizuirile planurilor au avut un impact asupra ritmului de punere în aplicare a planurilor existente. Cu toate acestea, punerea în aplicare pe teren a continuat să avanseze pe parcursul anului 2023, cu o dublare a numărului de cereri de plată depuse până la sfârșitul anului 2023, de la 27 la 54.

Se preconizează ca acest ritm susținut va continua, întrucât statele membre sunt motivate să avanseze cu punerea în aplicare a planurilor, având în vedere că MRR durează până în 2026. Comisia evaluează în prezent 18 cereri de plată.

În 2024, se așteaptă să se depună peste 20 de noi cereri de plată. Pe această bază, Comisia preconizează să efectueze plăți suplimentare în valoare de peste 100 de miliarde de euro până la sfârșitul anului.

Pe parcursul perioadei de aplicare, MRR, prin intermediul planurilor naționale, va stimula realizarea a numeroase

investitii si reforme care vor aduce schimbari pozitive pentru cetatenii, întreprinderile si UE în general. Evaluarea la jumătatea perioadei de aplicare este însoțita de instanțee la nivel de țara care pun în valoare proiectele si reformele cele mai emblematiche si cu cel mai mare impact incluse în fiecare plan de redresare.

Evaluarea la jumătatea perioadei evedentiaza sprijinul larg din partea statelor membre si a altor parti interesate pentru natura bazata pe performanta a MRR. Platile efectuate pe baza progreselor si a rezultatelor obtinute, si nu pe baza costurilor suportate, ofera previzibilitate si implica responsabilitate atât pentru statele membre, cât si pentru Comisie. Implementarea prompta si platile rapide arata ca MRR a sprijinit statele membre în perioade de criza, iar combinatia unica de investitii si reforme ajuta economiile statelor membre sa devina mai bine pregatite pentru viitor.

În evaluarea la jumătatea perioadei de aplicare se indica si câteva domenii în care sunt necesare îmbunatatiri. Este nevoie de o flexibilitate suficienta în conceperea si punerea în aplicare a planurilor nationale de redresare si rezilienta pentru a asigura o valoare adaugata continua si o punere în aplicare fara probleme. O capacitate administrativa adecvata în statele membre este esentiala pentru o punere în aplicare fara sincope a MRR, pe lângă implicarea îndeaproape a autoritatilor regionale si locale, precum si a partenerilor sociali.

"Planul de redresare NextGenerationEU, în valoare de 800 miliarde de euro, a reprezentat raspunsul nostru solid la consecintele economice si sociale ale pandemiei. Dupa trei ani de aplicare, NextGenerationEU continua sa sprijine redresarea noastra economica si determina schimbari pozitive în întreaga UE. S-au înregistrat niveluri record de finantare a proiectelor pentru eficienta energetica, energie din surse regenerabile si digitalizare. Planul nostru i-a sprijinit pe tineri sa dobândeasca acele competente de care au nevoie si a contribuit la extinderea industriei noastre cu zero emisii nete. Printr-o combinatie unica de reforme si investitii, NextGenerationEU abordeaza provocarile nationale si accelereaza îndeplinirea prioritatilor noastre comune pentru o UE verde, favorabila incluziunii, digitala, rezilienta si competitiva. Evaluarea intermediara de astazi prezinta aceste realizari si deschide calea catre noi realizari pâna în 2026", a declarat presedintele CE, Ursula von der Leyen.